

VILÁGOSÁG

KÜLPOLITIKAI VILLÁMHIRADÓ

KOLOZSVAR,
1947 október 5, vasárnap

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM
249. szám

Állami kereskedelmi vállalat létesült a kötöttforgalmu árucikkek szétosztására

BUKAREST. — Az ország gazdasági helyreállításával megbízott miniszterközi bizottság az adagolásra kerülő cikkek szétosztása egészséges menetének biztosítására központi állami kereskedelmi vállalatot létesített. A 10 millió lej alapítókével induló vállalat hivatalos neve „Állami Kereskedelmi Vállalat a kötöttforgalmu cikkek szétosztására Rt.”

A vállalat meghatározott időtartamra szól és csak addig működik, amíg az áruk kötöttfor-

galma fennáll.

Feladatai közé tartozik a gyárraktól és az ipari hivataloktól megvásárolni a pontrendszerre kiszolgáltató árut és szétosztani az elosztóközpontok között. Továbbá számontartani a kötöttforgalmu cikkek és azok megvásárlásához a pénzfedezetet biztosítani és ellenőrizni a szétosztás menetét.

Az állami kereskedelmi vállalat által forgalmazott áru minden illetéktől és adótól mentes.

10.000-nél több alkalmazottal dolgozó vállalatok igazgatói 50.000, illetve 32.025 lej, az aligazgatók pedig 40.000, illetve 25.650 lej havi fizetést kapnak.

A bruttó fizetéshez hozzászámítandó még a szolgálati idő után járó szokásos százaléok.

MIKOR KELL FIZETNI A LAKBÉREKET?

A hivatalos lap pénteki száma másodszer közli a lakberek átszámításáról szóló törvényt. A törvényben annyi változás történt, hogy az október elsején csedek lakbéréket nem október 10-ig, hanem október 26-ig kell kifizetni.

DINU BRATIANUT ES TITEL PETRESCUT IS KIHALLGATJAK A MANIU-PERBEN

A manista összeesküvők bűnperével kapcsolatos vizsgálatok lezárása előtt szükségessé vált néhány olyan politikai kihallgatása is, akik jelenleg nincsenek letartóztatásban.

Bukaresti jelentés szerint legközelebb kihallgatják Dinu Bratianut és Titel Petrescut.

ELKESZÜLT A FŐISKOLAI OKTATÁS REFORMJA

A felsőoktatás reformjának előkészítésére kiküldött miniszterközi bizottság, melynek tagjai Traian Savulescu földművelésügyi miniszter, Voitec Stefan közoktatásiügyi, Daicoviciu Constantin közellátási miniszter, Miron Niculescu államtitkár és Constantinescu-Jasi egyetemi tanár, befejezte működését. Ez a bizottság döntött az egyetemi tanárok és az egyetemi és főiskolai tanszermélyzet létszámcsökkentéséről is.

Mind a létszámcsökkentésre, mind pedig a főiskolai reformra vonatkozóan elkészített tervezetet pénteken terjesztették minisztertanács elé.

A hivatalos lap mai száma kezdi közölni a létszámcsökkentési rendelkezés alá esett tanárok névsorát és az üresnek nyilvánított egyetemi tanszékeket.

Londonban megkezdődött a volt olasz gyarmatok sorsával foglalkozó négyhatalmi szakértőbizottság tanácskozása. A békeszerződéseken Olaszország lemondott libiai, eritreei és szomaliföldi fességjéről. E területek sorsáról dönt most a Szovjetunió, Anglia, az USA és Franciaország képviselője. Ha záros határidőn belül nem jutnak megegyezésre, az ügy az ENSZ elé kerül.

A szlovákiai fasiszta összeesküvés nyomozása során házkutatást tartottak Ursini miniszterelnökhelyettes hivatalában. A hivatal négy tisztviselőjét, köztük a hivatalfőnököt is, letartóztatták.

A londoni zsidóság küldöttsége az angol belügyminiszter előtt aggodalmát fejezte ki az egyre fokozódó antiszemita igazgatás miatt. A miniszter válaszában kijelentette: nézete szerint nincs ok különösebb aggodalomra.

Hollandia lakosságában egyre fokozódik az ellenszenv a Marshall-terv ellen. Szigoruan bírálta a tervet a rotterdami kereskedelmi kamara elnöke is. A „Vaarheid” című lap megállapítja, hogy a jelenlegi holland kormány az amerikai segítséggel nem a dolgozók helyzetét akar javítani, hanem ágyukat akar vásárolni.

A Prágában tartózkodó Zillikens angol képviselő a „Prace” című lapnak adott nyilatkozatában kijelentette a Görögországnak és Törökországnak nyújtott amerikai segítséggel kapcsolatban, hogy az USA középkeleti politikája támadó jellegű és a fasiszta támogatja, amelyet azonban demokráciának nevez. Arra a kérdésre, hogy fenyegeti-e a világot új háború, tagadólag válaszolt. Véleménye szerint az USA nem tudja általános mozgósításba kényszeríteni a népeket.

Négy hónapi ülés után a napokban ér véget az osztrák államszerződés megalkotására alakult négyhatalmi bizottság tanácskozása. A bizottság 78 ülést tartott, de egyetlen pontban sem tudott megegyezni. A kérdést a novemberi külügyminiszteri értekezlet előutalják.

A szófiai bíróság ítélezte Petkov cinkostársainak bűnperében. A vádlottak Petkov utasítására súlyos államellenes bűncselekményeket követtek el azzal a céllal, hogy külföldi beavatkozást hívjanak ki. A két éves gazdasági terv végrehajtását is szabotálták. A vádlottak azzal védekeztek, hogy Petkov sodorta őket államellenes cselekedetekbe. A fővádlott Sztojajnov öt évi szigorított börtönt kapott.

Harold Lasky tanár, az angol munkárpárt volt elnöke a „Nation” című lapban közzétett cikkében vádat emel az angol és amerikai kormány ellen. Ezek — mint írja — csakhogy megvédelmezzék petroleumkoncesszióikat, kiszolgáltatják a zsidókat a reakciós és feudális araboknak. Naiv dolog azt képzeln, hogy az angolok kivonulnak Palesztinából, mielőtt meggyőződnenek arról, hogy az USA átveszi a helyüket. Azt javasolja, hogy egy megalakítandó és az ENSZ ellenőrzése alatt álló szervezet vegye birtokába a kőolajkoncessziókat és ezek hasznát fordítsák a Középkelet korszerűsítésére.

Az ankarai lapok közlik, hogy Omurtak tábornok, a török nagyvezírkar főnöke tuzenöt vezető tisztje társaságában az Egyesült Államokba utazik a Törökországnak juttatandó amerikai hadianyag, valamint az amerikai és török vezírkarok terveinek összehangolására.

Londoni hír szerint rövidesen hivatalos közleményt adnak ki, amelyben újra megnyitják az utat a nyár folyamán félbeszakadt angol-szovjet kereskedelmi tárgyalások előtt. Az angol kereskedelmiügyi miniszter nyilatkozata szerint, reméli, rövidesen létrejön az egyezmény.

Görögországban jelentős fejlemény, hogy az EAM bejelentette: politikai pártját kíván alakítani. A szabadságharcos rádió közli, hogy a görögországi amerikai megbízott azt követeli, hogy menítsék ki az ország anyagi erőforrásait, emellett fel az adókat és használják ki teljes egészében a lakosság munkáját. A Szovjet-kormány há szolgaként jeleníti nyilván ezt a parancsot s még jobban mekkül a görög nép kiuzsáolásához.

Hatalmas támadást indított a kínai népi hadsereg Tiencsinnél és Mukdennél

Pekingi jelentés közli, hogy majdnem egész Mandzsúria el van zárva Kína többi részétől. Az arcvonalról érkező jelentések szerint a kínai népi hadsereg hatalmas támadásai a Mukden—Tiencsini vonalon egyre jobban tért nyernek. A kínai népi hadsereg csapatai Hulataonál elérték a tengert. Több erőteljes támadást indítottak a népi csapatok Csiasangsznál és Mukdentől keletre és nyugatra.

AZ INDONÉZ ELNÖK NYILATKOZATA

Az indonéz köztársaság elnöke kijelentette, hogy az indonéz kormány mindaddig nem hajlandó megközeledni Kínával Hollandiával, amíg a köztársaság területéről ki nem vonják az utolsó holland katonát is.

AZ USA VÁLSÁGOS PÉNZ- ÜGYI HELYZETBE KÉNY- SZERITETTE FRANCIA- ORSZÁGOT

Bédaült francia külügyminiszter megátogatta a Fehér Házban Truman elnököt. Bidault Truman előtt kijelentette, hogy Franciaországnak nagyobb dollárkötésőre van szüksége, hogy sürgősen beszerezhesse szénkészletét.

A találkozás erősen foglalkoztatja a francia sajtót. A lapok hangja erősen borulott. Megállapítják, hogy az amerikai Ruhrpolitikája kényszerítette Franciaországot ebbe a válságos pénzügyi helyzetbe s hogy a kölcsön nyomában visszaszármaznak Amerikába a Ruhr-szén ára fejében.

NOVEKVE BELPOLITIKAI FESZÜLTSEG OLASZ- ORSZÁGBAN

Olaszországban egyre növekszik a belpolitikai feszültség. Ez egykönnyen kormányválságra is vezethet. Az általános sztrájk az utolsó pillanatban elmaradt, mert a kormány engedett a szakszervezetek követeléseinek.

A kormánnyal szemben felvetett bizalmatlansági indítvány vitája során a Kommunista Párt és az akció párt szónokai hevesen bírálták a de Gasperi-kormány gazdasági politikáját.

Olasz politikai körökben elke-rülhetetlennek tartják a kormány szélesebb alapokra való helyezését, ami vagy a kormánykoalíció kiterjesztésével vagy a nemzeti egység kormányának a megalakításával történhetik.

ANGLIA ES OLASZORSZAG VITAJA AZ OLASZ GYAR- MATOK FÖLÖTT

Ezzel egyidejűleg az olasz lapok foglalkoznak az olasz gyarmatok kérdésével is. A „Giornale d'Italia” meglepégedéssel állapítja meg, hogy a külügyminiszterhelyettesek Londonban kezdődő értekezlete véget vet a várakozás bizonytalanságának. A lap szerint Olaszország álláspontja a következő: a kormány a párizsi értekezleten lemondott a gyarmatok fölötti felelősségről, azonban azt kívánja, hogy mandátum alakjában bízzák rá azok kormányzását. A lap elismeréssel állapítja meg, hogy a Szovjetunió és Franciaország támogatja Olaszország kérését. Ugyanakkor éles támadást intéz

az USA ellen, amely a gyarmatokat az ENSZ kezelésébe akarja juttatni.

Az „Italia Socialista” szerint a kérdés leegyszerűsödött Anglia és Olaszország vitájává. A lap rámutat arra, hogy Anglia valószínűleg hamarosan ki kell vonuljon Egyiptomból és Palesztinából. A Középkelet megtartása érdekében Angliának új katonai támaszpontokra van szüksége s erre Libiát szemelték ki. Ezt a brit imperialista tervet azonban egyaránt ellenzi a Szovjetunió, Franciaország és Olaszország.

A GÖRÖG KORMÁNY FELE LŐS A BALKÁNI FESZÜLT- SÉGERT

Az ENSZ politikai bizottságában tovább folyik a görög ügy vitája. A bolgár kiküldött pontról-pontra megcáfolta az ugynevezett balkáni vizsgálóbizottság jelentését. Megállapította, hogy Bulgária semmiféle formában nem segítette és ma sem segíti a görög szabadságharcosokat. Kérte, hogy a politikai bizottság ne járuljon hozzá új balkáni vizsgálóbizottság felállításához.

A következőnek felszólaló albán kiküldött megvádoalta a görög kormányt, hogy ő a felelős a balkáni feszültségért.

ÖSSZEESKÜVŐ SZLOVAK HIRLAPIROKAT ES EGY- HÁZI SZEMÉLYEKET TARTÓZTATTAK LE

PRAGA. — A szlovákiai összeesküvés felgöngyölítése folyamán több neves szlovákiai hírlapíró és egyházi személyt tartóztattak le. A vizsgálat kiterjedt Cseh- és Morvaországra is. A csehszlovák partizánok szövetsége követeli a tisztikar és hadsereg megtisztítását a reakció elemektől. A partizánokhoz csatlakozott a nemzeti forradalmi szövetség is.

NAGY FERENCOT ES SU- LYOK DEZSŐT MEGFOSZ- TOTTAK MAGYAR ÁLLAM- POLGÁRSÁGUKTÓL

A magyar minisztertanács hozzájárult Nagy Ferenc volt miniszterelnök és Sulyok Dezső, a magyar állampolgárságtól való megfosztásához, valamint az ugyan-csak külföldre szökött Varga Béla volt nemzetgyűlési elnökének és Hives Henrik volt miniszteri tanácsosnak az országba visszatérésre való felszólításához.

Köztisztviselési Hetet rendeznek Kolozsváron

Szigoruan megbüntetik a köztisztviselési rendelet ellen vétőket

Veress Pál alpolgármester nyilatkozata

KOLOZSVAR. — A sajtó, a hivatalos személyek és a különböző értekezleteken súlyosan bírálták a város köztisztviselési állapotát. Munkatársunk felkereste Veress Pál alpolgármestert, aki a város köztisztviselési helyzetéről a következőket mondotta:

— A város köztisztviselési szorosan kapcsolatban áll a közegészség ügyével. Csak tegnap vettem át ennek a hivatalnak irányítását. Munkatervet dolgoztam ki a város egészségügyi helyzetéről és megfogalmaztam a megfelelő megoldásait.

Veress Pál közölte, hogy a Kommunista Párt javaslatára „Köztisztviselési Hetet” szerveznek, amelynek munkatervét a közeli napokban teszik közzé.

— Most, a kiütéses tifuszjárvány idején — mondotta az alpolgármester — elkerülhetetlenül szükséges ennek megvalósításamert a kertekben és udvarokban hanyódo személyesemők a járványos betegségek melegágyai.

— A város egymaga ezt a kérdést sem tudja megoldani, mint ahogy más városi problémát is csak a széles dolgozók segítségével valósíthat meg, így a „Köztisztviselési Hét” is a város dolgozóinak segítségével vihető keresztül.

Veress Pál kijelentette azt is, hogy a város köztisztviselésében beállott szegényteljes állapotnak nem kémondottan a város vezetője az oka, hanem a lakosság in-

— A gyalogjárók időben történő lesepése sok kívánnivalót hagy maga után — mondotta a polgármester.

— Legközelebb szigoruan ellen fogjuk őrizni a gyalogjárók letarthatására kiadott rendelet végrehajtását. Büntetlenül nem történhetik meg többé az, hogy például a Szabadságtéren lévő Rodu cipőkereskedés és az „Egyszarvu” gyógyszerár tulajdonosai nem tartarthatják le napokig üzletük előtt a gyalogjárót. Felhívom a város lakosságát, hogy saját érdekében reggel 7 óráig végezze el a gyalogjárók letisztítását, mert a közeljövőben a rendelet végre nem hajthat megbüntetjük.

MEGÜNNEPLIK OKTÓBER 6-ÁT A MAGYAR ISKOLÁKBAN. A nemzetnevelésiügyi minisztérium 1667—1947. számú rendeletével utasította a kolozsvári Magyar Tankerületi Főfelügyelőséget, hogy október 6-ának jelentőségét valamennyi magyar tanítványt elismerően és tisztelettel ünnepeljen az utolsó tanítási napon az ifjúság előtt megfelelő módon ismertessék. Aradon a magyar tanítványi középiskolák felsőosztályos növendékei az aradi vértanúk emlékműve előtt megtartandó ünnepélyen a tantestület vezetése mellett vesznek részt.

FELHÍVÁS A BETEGSEGÉLYZŐ PÉNZTÁR NYUGDÍJASAIHOZ. A kolozsvári Betegsegélyező Pénztár értesíti nyugdíjasait, hogy részükre 800 lej, az időnyugdíjasok részére pedig 500 lej előleget folyósít, illetve a már kifizetett előlegeket a jenti összegre egészíti ki. Mielőbb jelentkezzenek tehát a nyugdíjasok a Pénztár III. emeleti 69. számú szobájában és vigyék magukkal nyugdíj-könyveiket, vagy az 1947 augusztus bavi csekkzáróját.

LESZÁLLÍTOTTA A CFR A VASÚTI KÖZRENDÉLÉSI BIZTOSÍTÓKAT az eddigi 3000 lejről 1500 lejre. Ez a leszállított összeg október 31-ig érvényes, míg november 1-től kezdve az új vasúti díjszabás szerinti biztosíték teendő letétele.

KIKNEK ERKEZTET LEVELÜK A HADIFOGLYOKTÓL? A hadifoglyoktól ujabban a következők részére érkezett levél: Ercsey Ferenc részére, a helység megjelölése nélkül, Kolozs megyébe, Nagy-utca 103 címre. Petkes Miklósné Kolozsvár, Deportáltak-utca 100 címre, özvegy Sereďán Györgyné született Pogácska Mária részére Kolozsvár, utca és házszám nélkül, Teier Wilhelmina Kolozsvár, Taksony vezér-utca 84 címre, Huszti Istvánné Kolozsvár, Körös-utca 7 címre, Formagiú D. Dumitru egyetemi hallgatónak Kolozsvár, Pata-utca 37 címre, fivérével Formagiú D. Stelian, a 7256/12 számú táborból. Péter Józsefnek Erzsébet 32 címre, Dandori Zsigmond-nak Kebeleszentvári címre. A levelek szerkesztőségünkben átvethetők.

24.136 VETŐGÉP AZ ŐSZI MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁKBAN. Annak a nagyszabású mezőgazdasági termelési munkatervnek megvalósítása érdekében, amelyet Savulescu Traian földművelésiügyi miniszter dolgozott ki és amelyet lapunk tegnapi számában részletesen ismertettünk, tegnap elrendelték, hogy az őszi vetésre szánt összes területet október 15-ig fel kell szántani és be kell vetni. A munkálatok elvégzését megkönnyítendő és biztosítandó, 24.136 vetőgépet állítanak üzembe, amelyek október 15-ig 2 millió 400.000 hektár területen végezhetik el a vetést.

A MAGYAR NÉPI SZOVETSEG Nöbizottsága közli, hogy Szamosfalván átutazó magyarországi hadifoglyok a következő címekre szóló leveleket juttatják el a MNSz Nöbizottsághoz: Buryka Aladár dr., Malinovszki-tér 19 (Inspektoratul Cadastral), Hegedűs Mihály Cs. lea Traian 28, Janicsák Lajos Masaryk-utca 37, Matyák Józsefné Szamosújvár, Nagy Béláné Monostori-ut 69, Sós Józsefné Dézma-utca 2, Stern József Petru Maior-utca 9. A címzettek átvehetik leveleiket a MNSz Nöbizottságánál, a szervezet Farkas-utca 7 szám alatti székhelyében, minden délelőtt 10—14 óra között.

19 GYERMEKET harapott meg Bukarestben a Negustori-utcában lévő játszótéren egy veszett kutya. A gyermekeket védőoltásra a Pasteur-intézetbe szállították. A veszett ebet sikerült elfogni.

CUKORRAL FEKETTETZT Balogh József marosvásárhelyi fiúszerekeskedő. Egy évi fogházra ítélték. Kovács Bálint marosvásárhelyi kereskedő 40 lejért árulta a saját a hivatalos 36 lejés ár helyett. Hat hónapi fogházra ítélték.

A tifusz mentette meg a hölgytől

KOLOZSVÁR. — Házasságkötés meséjével csapta be Foltis János Munkás-utca 10 alatti lakos ismerőse, Bria Vasile, Mező-utca 125 alatti lakos és ezen ürügy alatt rávette arra, hogy kölesönadja neki fekete öllönyét, cipőjét, fehér ingét és egyéb apróságát.

Bria Vasile a kölesönkért tárgyalgatni eladta. Foltis János feljelentést tett ellene a rendőrségen, ahol Bria azt állította, hogy nem ő kölesönadta a hölgynek, hanem egy Balogh József nevű ismerőse. annak adta a kölesönkért ruhát és az nem szolgáltatta vissza neki. Balogh József közelebbi címét nem tudja. Bria Vasile csalás és sikkasztás miatt letartóztatták, de nem tudták átadni az ügyészségnek, mert a rendőrségi fogdában kiütéses tifuszban megbetegedett és így a fogház helyett a járványkórházba szállították.

MÜEGYETEMI HALLGATÓK FIGYELMÉBE! A temesvári műegyetem nemsokára megnyitja kapuit. Ezzel egyidőben megnyílik Temesváron a főiskolai hallgatók népi kollégiuma is, amely elsősorban paraszt és munkás származású hallgatók számára biztosít ingyenes ellátást és lakulási lehetőséget. Felhívjuk a műegyetemre készülő magyar ifjak figyelmét arra, hogy a beiratkozások már megkezdődtek és október 10-én tartják a felvételi vizsgákat. A felvételhez a következő iratok szükségesek: 1. Ereztési bizonyítvány, 2. születési kivonat, 3. állampolgársági bizonyítvány, 4. erkölcsi bizonyítvány, 5. a katonai helyzetet igazoló iratok, 6. a szülők lakhelyéről és foglalkozásáról szóló igazolvány, 7. négy darab 6x9 nagyságú fénykép.

MEGHALT JAMBOR BACSI. A régi Kolozsvár egyik jellegzetes egyénisége költözött el az élők sorából. Péntekre virradó éjjel 84 éves korában meghalt Jambor Mihály közismert táncmester. Temetése ma, szombaton délután 5 órakor lesz a házsongárdi temető halottakápolnájából.

100 LEJERT árulta a tyukot Bakos Erzsébet nagyváradi kofa a törvényes 55 lejes ár helyett. A törvényszék egyévi börtönrre ítélte.

KÉT ÚJ VONTATÓHAJÓT rendelt a közlekedésiügyi minisztérium Olaszországban, a genuai hajógyárban. A két új hajó november hónapra készül el. A konstancai kikötőben adják át a tengerészeti forgalomnak.

100 DOLLÁRT találtak megmotozásakor Deitel Hermann te mesvári utazónál. Letartóztatták.

ENYHE ÍTELETTTEL sújtotta az aradi törvényszék a lugosi textilgyár szabotázzsal vádolt vezetőit. Cheveresan Victor vezérigazgatót, Csató Lipót kereskedelmi igazgatót és dr. Éles György cégjegyzőt egyenként 5 hónapi fogházra és egyenként 5000 lej pénzbüntetésre ítélte. A tárgyaláson beigazolódott, hogy a vállalat vezetői temérdek árut szállítottak ki a gyárból számla nélkül, felárakat számítottak és súlyosan megkárosították az államot. A feltűnően enyhe ítéletet a törvényszék azzal indokolta, hogy a bűncselekményeket a stabilizáció előtt követték el és tekintetbe kellett venni az időközben megjelent közkegyelmi rendelkezéseket is.

149 KÜLÖNFELE ARANY-ÉRMÉT találtak Meint Hans nagyszebeni pékmester házában kertjében elásva. A pékmestert, aki a nagyszebeni pékparosok szövetségének az elnöke, letartóztatták. Megindították ellene az eljárást.

ELETBELÉPTÉK AZ ÚJ BETEGSEGÉLYZŐI DÍJAK. Az eddigi 13 százalékról 7 százalékra leszállított betegsegélyzőpénztári járulékok, amelyekből 4 százalékot a munkaadó, 3 százalékot pedig a dolgozó fizet, szeptember 29-én életbeléptek. Betegsegélyzőpénztárakkal szemben a régi 13 százalékból fennálló tartozásokat a stabilizálás arányában, tehát a régi 20.000 lejti 1 stabil lejnek átszámítva kell kifizetni. A betegsegélyzőpénztár a régi tartozások kifizetésére részletfizetési kedvezményt ad a vállalatoknak.

(*) HAMBURG kozmetika, Unió-utca 3 szám.

Felgyógyulása után az ügyész sége kerül.

„Kinek az oldalán vagytok, amerikai művelődés hordozói?”

Szovjet írók nyílt levele az Egyesült Államok íróihoz

„Az Amerikai Egyesült Államok művelődésének a hordozói, írók, e nyílt levéllel azért szólunk hozzátok, mert aggodunk az emberiség sorsáért. Nem akarjuk sem előtérbe említeni nyugtalanágunkat, sem behunyni szemünket a művelődést fenyegető új veszedelem előtt, amelyeknek a körvonalai egymás után bontakoznak ki már a legkézzelintesebb ellenség, a fasizmus elleni háború befejezésének a pillanata óta.

Mi jobban látjuk a veszedelem, mint mások. Az ország, amelyet képviselünk, a fasizmus megsemmisítéséért vívott harcában olyan nehéz próbákhoz ment át, anny veszteséget és szerencsétlenséget szenvedett el, hogy nem tudjuk és nincs jogunk nem észrevenni az új fenyegetést. Egyenesen, minden kerületés nélkül akarunk beszélni, úgy, ahogy illik becsültes emberekhez, akik két év előtt egymás oldalán harcoltak, úgy, ahogy egymás közt vitatkoznai illik olyan nagy népek képviselőinek, amelyek tegnap még együtt ontották vérüket a közös ellenség ellen.

A művelődés sorsára gondolva, nincs jogunk nem riadni mindattól, ami országuk vezető köreiből kiindul. Vannak dolgok, amelyek tullepik ennek a határát és az egész emberiséget érintik.

Kérjük, gondoljanak arra, hogy a fasizmus elleni háború befejezése után, éppen az önk országában vannak emberek, akik új alakban, de ténylegesen ugyanazokat az emberiség nélküli eszméket hirdetik és terjesztik, amelyeket a népeink által levert német fasizmus terjesztett és megvalósított.

FASISZTA IDEOLÓGIA

A nyers erő kultuszára, a faji megkülönböztetésre, az egy „választott” faj világuralmának az elméleteire, a más népek története, művelődése és állami elrendeződése iránti megvetés sugallására, nemzeti önrendelkezése tagadására és a belső ügyekbe való feszélyeztettség nélküli beavatkozásra alapozott fasizta eszmék az utóbbi időkben állandóan védelmezőket és hirdetőket találnak országuk legjelentősebb államférfiai, diplomatai, katonái, iparosai, újságírói, sőt tudósai között”. A levél itt felsorolja az amerikai fasizmus jelenségeit, majd így folytatja:

„Szilárd meggyőződésünk, hogy a demokratikus amerikai nép megsemmisítő többsége nem helyesli és nem szándékozik helyeselni azt, amit a régi fasizta eszmék ame-

rikai követői nagyhangon kiáltoznak az ő nevében. Ha nem lennénk meggyőződve erről, értelmetlenek tartanánk azt, hogy e levéllel szóljunk önökhöz.

Tudjuk, hogy népek a fasizmus minden alakjának és megnyilvánulásának az ellenfele volt és lesz. Egyáltalán nem kételkedünk abban, hogy a művelődés legtekintélyesebb hordozói — akik mindenkor a néppel tartanak — ellenségei voltak és lesznek a fasizta elméletek és gyakorlatnak.

Azért írunk önöknek, mert nyugtalanít sokuknak a hallgatása. A fasizmus országukbeli védői és barátai az utóbbi időben sokat és hangosan beszélnek, ugyanakkor az amerikai művelődés fasizmusával szembehelyezkedő igazi képviselőinek a hangja ritkán érkezik hozzánk.

A művelődést hordozó írók az emberiség lelkiismerete. Hallgathatnak-e akkor, amikor, bár a háború befejeződött, a három év előtti képek még folytatódnak? Három év telt el azoknak az egyezményeknek az aláírása óta, amelyek arra irányultak, hogy ne ontásák többé a világ népeinek a vért — és mégis harmadik éve annak, hogy a földkerekség különböző sarkainak gyermekei, asszonyok, férfiak vére folyik nap-nap után és akadályozatlanul egyszerű embereké, akiknek nincs más bűnük csak az, hogy Görögország, Kína és Indonézia földjén születettek. Nem nyilvánvaló-e, hogy a földkerekség minden sarkában tönkretett és elrabolt emberi életéért a felelősség nagy része azok lelkiismeretét terheli, akik a fasizta elméleteket most az önk népeinek a nevében váltják tette?

AZ ÉLŐKET MEG KELL ÖVNI

A holtakat nem támaszthatjuk fel. De megkísérelve nonszenszű változtatni a célt, amelyet meghaltak, sértjük őket és meggyalázzuk vitézi tetteiket.

Az élőket azonban megóvhatjuk a veszedelemektől. S a művelődés hordozóinak a béke és az emberek közötti barátság védelmében mondt minden szava a holtak megbecsüléséért és az élő: élete nevében szólal.

Mi nem hallgathatunk akkor, amikor a fasizmus elleni háború befejeződése után lehetségesek — nem lidérenyőnmás káprázatában,

V. VASZILJEVSZKAJA, V. VISNEVSZKI, B. GORBÁTOV, V. KATAJEV, A. KORNEJCSUK, L. LEONOV, N. POGODIN, K. SIMONOV, A. TVARDOVSZKI, A. FADEEV, K. FEDIN, M. SOLOHOV.

Világosság-Sport

A sereghajtók dicstelen szerepét játsza a három kolozsvári NB I-es csapat

Mit mutat a bajnoki táblázat?

KOLOZSVÁR. — Az NB. I. hetedik fordulójá után a bajnoki táblázatra pillantva, érdekes tüneteket figyelhetünk meg. A temesvári vasutasok veretlenül vezetnek. Hét mérkőzésből hatot megnyertek, egy mérkőzés eldöntetlenül végződött. A temesváriak jó formáját bizonyítja az is, hogy a tavalyi bajnok ITA együttesével Aradon eldöntetlenül végeztek. Meglepetésnek számít, hogy a nagyváradi Szabadság, Bukarestben fölényes játék után kétvállra fektette a jóképességű Juventus együttesét. A Dermpant tovább folytatja győzelmi sorozatát. A marosvásárhelyi csapat a Hadsereg elleni győzelme után a táblázat harmadik helyére került. A bajnoki táblázat negyedik helyére a Szabadság került, míg az ötödik helyen a Medgyesi MSC NB. I.-ből most felkerült csapata áll. A meggyesiek jó szereplésükkel bebizonyították, hogy megérdemelten kerültek az I. osztályba. A hetedik forduló után az erdélyi csapat került a bajnoki táblázat élére, ami azt bizonyítja, hogy Erőly labdarúgó sportja magasabb színvonalú és fejlettebb, mint az okirállyágbeli csapatoké.

Meglepetésnek számít az FC Ploesti jó szereplése is. A ploesti csapat is ebben az évben került fel az I. osztályba, és így a

táblázat hatodik helyén áll, megelőzve a bukaresti csapatokat. A 7—8-ik helyen a bukaresti CFR és a Juventus talál. A petrosényi Jutul sorrendben a kilencedik és a Lányások is bebizonyították, hogy nem játszák többé a „pofozógép” szerepét. A Ciocanul ez évben gyengébben szerepel a várnál. A bukaresti csapatok általában mind erősítettek, legazolták a felosztaltot Carmen játékosait, de egyáltalán, hogy hiába áldoztak annyit, mert a várt eredményt még nem érték el.

A bajnoki táblázat 11—13-ik helyén Kolozsvár három NB. I-es csapata áll: az Universitatea, Dermata és a Vasas. Mindhárom egyesület szerencsétlen körülmények között, balsikeres mérkőzéseket játszott eddig, holott játéktudásuk, felkészültségük jobb helyezésre tenné őket méltóvá. A bajnoki táblázat sorrendje a kolozsvári csapatok erős visszahanyatlását tükrözi vissza. A sereghajtók dicstelen sorsa miatt osztályozásul a három kolozsvári együttesnek és szakértő körükben jogos az az aggodalom, hogy Erdély fővárosa, amely mindig vezetőszerepet vitt minden sportágban, jövőre NB. I-es csapat nélkül maradhat, vagy talán a három kolozsvári csapat közül csak egy kerülheti el a kiesést. Sürgős

hanem valóságosan — olyan látványok, mint az amerikai dollár egész erejével gondosan hatalmon tartott fasizta huliganok által Sparta városban közzszemlére tett görög gyermekfejek.”

Hivatkozik az amerikai háborús uszításra és felhívása így folytatódik:

„Az irodalom, a művészet, a művelődés embereinek a hangját nem lehet könnyen elhallgattatni rendőrbotokkal, bilincsekkel vagy bankjegyekteggel. A világ népei könyvekből, folyóiratokból, füzetekből, színpadokról, mozi vásznakról hallani akarják az igaz emberek hangját, akik a második világháború napjaiban felemelték szavukat a haladó emberek védelmében, azokat, akik a háború előtt Gorkijnak arra a kérdésére, hogy „Kivel vagytok, művelődés hordozói?”, a fasizták és az emberiség minden más ellenségének a tiltásai, süvöltései és üvöltései ellenére bátran kezüket nyújtották az íróknak.

A világ legjobb írói mindenkor felemelték tiltakozó szavukat minden ellen, ami ellensége az egyszerű emberek boldogságának és életének, az országukban és más országokban lévő reakció ellen. Ez volt Zola Emil magatartása a franciaországi militarista reakciók ellen szóló „Vád”-jában, így pellengérezte ki az orosz reakciót Tolsztoj Leó kíméletlen bírálataival a „Nem hallgathatók”-ban.

AKIKNEK NEM HALLATSZIK A SZAVUK

Nagyon jól tudjuk, hogy országukban vannak emberek, akik fennhangon védelmezik a békét, a művelődést és a demokráciát. Becsületükre válik! Nem hozzájuk szólunk most. Az amerikai művelődésnek azokhoz a hordozóihoz szólunk, akiknek a szerető szava a földön lévő minden értékeset és szépet fáradságukkal alkotó minden országbeli egyszerű emberek millióit nem hallatszik.

Az egész világ egyszerű és becsületes embereinek a nevében hívjuk ma önöket, amerikai művelődés hordozói, hogy emeljék fel szavukat az új fasizta fenyegetés az új háborúra igazgatók ellen a népek közötti békéért és testvériségért az emberiség művelődési testvérisüléséért és boldogságáért.”

V. VASZILJEVSZKAJA, V. VISNEVSZKI, B. GORBÁTOV, V. KATAJEV, A. KORNEJCSUK, L. LEONOV, N. POGODIN, K. SIMONOV, A. TVARDOVSZKI, A. FADEEV, K. FEDIN, M. SOLOHOV.

AZ NB. I. JELENLEGI ÁLLASA:

1. CFR (Tvár)	7	6	1	0	22: 5	13
2. ITA	7	5	2	0	33: 5	12
3. Dermagant	7	4	1	2	16:11	9
4. Szabadság	7	4	1	2	19:14	9
5. MMSC	7	4	1	2	13:16	9
6. FC Ploesti	7	4	1	2	15:15	9
7. CFR (B.)	6	4	0	2	21:10	8
8. Juventus	7	3	1	3	21:15	7
9. Jutul	7	3	1	3	14:12	7
10. Ciocanul	7	3	1	3	12:10	7
11. Universitatea	6	3	0	3	9:11	6
12. Dermata	6	0	3	3	4: 8	3
13. Vasas	6	1	1	4	10:14	3
14. UDR	6	1	0	5	7:30	2
15. Hadsereg	7	0	2	5	4:21	2
16. U. Tricolor	6	0	0	6	4:28	0

Eimáradt mérkőzések: Dermata—Universitatea, Vasas—CFR (Bukarest), UDR—Unirea Tricolor.

Hogyan sikerült a Nemzeti Parasztpártnak a tönk szélére juttatni egy népet?

Maniék kedvenc jelszava volt, hogy ők a nép barátai; hogy pártjuk alapja a parasztság, célja pedig a parasztság „felemelése.” Ezzel a hazugsággal sikerült elködösíteni a politikai tájékozatlanságban botorkáló földműves társadalom és főleg a szegényparasztság szeme előtt a valóságot. Sőtért játékaikat úgy rendezték meg, hogy azok látszólag ne legyenek népellenségek. Nyilván tudták, hogy a parasztság nem lehet vereséget fogni. Gondolták, jobb a pártját úgy húzni ki parasztságunk feje alól, hogy észre se vegye.

MI VOLT A MÉZES BESZÉD MÖGÖTT?

A hangzatos népmódozó szövegek salangfüggvénye mögött pedig egymást követték a legaljasabb üzemek. Bankárbarátokkal és népszerű ügyvédekkel a parasztságnak nemcsak a pénzt vették el, hanem a földjét is, mely az életét jelenti. Kitzették tehát a jelszót: úgy intézni a dolgokat, hogy a földreform meg ne valósuljon. Tervük sikerült is. 1921-ben a Parasztpárt részéről Mihalache, a nemzeti parasztpárt részéről pedig Maniu, Popovici Mihály, Vaida-Voevod és társai, akik a képviselőházban a népet úgy „intézték”, egyhangulag ellene szavaztak a földreformra vonatkozó törvényjavaslatnak.

Hogy miért? Nem nehéz kitalálni. Avagy elképzelhető-e, hogy sajátmaguk ellen törvényt szavaztak volna meg. Elgondolható-e, hogy a földreformot követő években maradtak; a nemzeti parasztpárt kormányzása idején semmilyen intézkedést nem hoztak az igényjogosult szegényparasztságot földhözjuttatása érdekében.

A SZÁMOK BIZONYÍTANAK

A manista politika következtében 20 évvel később: az első földbirtokrendezési törvény megszületése után, 1940-ben az ország mezőgazdaságában a következő a helyzet: 399 birtokon nem véglegesítették a földosztást. 434.000 hektár területen még a földosztási terveket, sőt még a felosztási számításokat sem végezték el. 900 földbirtok rendezéséből származó per teák is az igazságtörvény hatáskörébe kerültek.

Arról a gazdasági nyomororról, amelybe parasztságunk a nemzeti parasztpárt kormányzása idején — 1928 és 1933 között — süllyedt, köteteket lehetne megírni. Ekkor indul rohamos gazdagodásnak a földesuri életforma felé kacsintó zsiros paraszti réteg, amelyet végeredményben a Mihalache-féle hirhiedt földforgalmi törvény hozott létre. A kulákság gazdagításával egyenben arányban csúszik lefelé a kizsákmányolt szegényparasztság, a részes munkás és a napszámos. Mert ők kivültek az állam védőszárnyain. Nem kaptak semmilyen támogatást és nem juttattak hozzájuk bankkölcsönökhöz, mint a földesurak és a kulákok.

A KISBIRTOK NEM GAZDASÁGOS?

Mihalache azzal a teóriával, hogy a „kisebb testekre tagolt gazdaságok nem gazdaságosak és ezért a kormányoknak mindent el kell követnie, hogy gazdaságossá tegye a földművelést, voltaképpen a szegényparasztság kisemmizését s a földé egy kézben való összpontosítását szorgalmazta. Ugyanakkor pedig a parasztság feudális rétegződésének csirjáját öntöztette. Ennek természetesen más — Maniék számára hasznos — következményei is voltak. Megerősödött az a zsiros paraszti réteg, amely árulója lett a parasztságnak, ahelyett, hogy együtt haladt volna vele a feudális birtokrend és a banktörvény ellen.

Természetesen ezt be kellett mázolni valami elfogadható hazugsággal. Azt mondták tehát: a kisparaszt elszegényedése s a zsiros parasztság gazdagodása „természetes kiváltságtörvény” folyamata. Nosza, segítsük hát a gazdag parasztságot, mert megérdemli! Megszületett a mezőgazdasági hitelreform, mely az ország tulnyomó többségét jelentő szegényparaszti tömegeket kizárta a hitelnyújtásból.

ZULLIK AZ ORSZÁG HELYZETE

Hogy mennyire tönkretette az ország mezőgazdasági helyzetét a nemzeti parasztpárti uralom, arra csak néhány adatot említenek meg. Az ország buzatermése 1928-ban 314.460 vagon volt. 1929-ben már csak 271.480 vagonot tett ki, 1932-ben ez a mennyiség 151.000 vagonra zuhant. A kukoricatermés 1929-ben 638.620 vagon, 1930-ban 451.000 vagon és 1932-ben ennél is kevesebbet tett ki. Mindezt a végtelenségig lehetne sorolni. Az ország gazdasági életének ezen nyílt területén is hasonló zuhanás következett be.

Inkább azt kell itt megemlítenünk, hogy 1934-ben, vagyis a nemzeti parasztpárti kormányzati rendszer megszűnése után, a 10 hektáron aluli földtulajdonosok, tehát az ország zömét jelentő kis- és szegényparasztságot ötven százaléka ny-

gig süllyedt az adósságokba s kevéske földjüket voltak kénytelenek poton áron eladni a zsiros gazdáknak.

ELADÓSODIK A NÉP

Mondanunk sem kell, hogy a bankadósságok 44 százaléka a nemzeti parasztpárti érdekeltségű bankoknak tartozott. A nemzeti parasztpárt vezető urainak a félország népe tartozott. Az adósságot pedig kíméletlenül be is hajtották.

UTÁNUNK AZ ÖZÖNVÍZ!

A nemzeti parasztpárt emberét minden elkövettek, hogy mire végeszakad az uralmuknak, többé ne lehessen romantani az ország gazdasági helyzetén. „Utánunk az özönvíz!” Ez volt a jelszavuk. Aki hátul jön, tegye be a kaput. Számok bizonyítják, hogy a nemzeti parasztpárt uralmát követő esztendőkből 740 ezer földműves tengődött a legszörnyűbb nyomorban és állott az éhenhalás

veszélye előtt. Románia falvaiban szegénység és nyomorúság, népbetegség és nélkülözés dühöngött. A parasztság szervezkedési lehetőségétől megfosztottnak, törvényen és jogon kívül hánykolódott az időben. Földjét sem tudta megművelni, mert az egytől három hektárig terjedő földterülettel rendelkező szegényparasztság 48,50 százalékának nem volt egyetlen igavonó állata sem. Elvitte a bankadósság. A halálzási arányszám, mely a társadalmi betegségek következtében katasztrófálisan emelkedett, 1930-ban 341 ezerre, 1937-ben pedig 609 ezerre emelkedett. Mindez a nemzeti parasztpárt népellenséges kormányzati politikájának tulajdonítható.

Maniék csak ellenzéki korokban hirdették, hogy a parasztság barátai, kormányzásuk alatt tönkretették, kifosztották az ország parasztságát. Ezért a bünyükért is felelnök kell.

SUTÓ ANDRÁS

Uj vasúti menetrend október 5-től

BUKAREST. — Október 5-én a CFR vonalain új vasúti menetrend lép életbe. Az új menetrend erdélyi viszonylata a következő: Bukarestből a Brassó—Nagyvárad—Kolozsvár—Szatmár vonalon közlekedő személyvonat reggel 7 óra 10 perckor indul. A motoros Rapid pedig a Bukarest—Nagyszombat—Kolozsvár vonalon a fővárosból 8 óra 30 perckor indul.

Ujra körözik a kolozsvári ál-Sherlock Holmest

KOLOZSVAR. — A közelmúltban számoltunk be a kolozsvári ál-mesterdetektív, Rakuschinetz-Solyom Mihály letartóztatásáról. Rakuschinetz a rendőrség sorozatos szélhámoságai miatt az ügyészségnek adta át.

Most újabb feljelentések futottak be a rendőrségre Rakuschinetz-Solyom ellen, akit az ügyészség szabadlábra helyezett és erre újra megkezdte szélhámoságainak továbbfolytatását. Az ország legkülönbözőbb részén garázdálkodik az a notórius szélhámos és naponta az újabb feljelentések jel-

zik, hogy hol és merre működik. Cukor, liszt, mák szállításának meséjével csapja be a hiszékeny embereket, akikről nagyobb előlegeket vesz fel, aztán tovább áll, hogy soha többet a tájukra se nézzen.

Rakuschinetz-Solyom, a kolozsvári ál-Sherlock Holmes ellen újra nyomozólevelet bocsátottak ki. Reméljük, hogy ha a rendőrség újra a nyomára bukkant és átadja az ügyészségnek, akkor nem helyezik ismét szabadlábra, hogy tovább üzhesse szélhámoságait.

Helyzetjelentés a tifuszfrontiról:

Pillanatnyilag javult a helyzet — hétfőn megnyílnak az iskolák és vidéken a templomok is

A város területén még voltak megbetegedések és további elővigyázatosság tanácsos minden vonalon

KOLOZSVAR. — Az egészségügyi hatóságok messzemenő övintézkedései ellenére a kiütéses tifusz tovább szedi áldozatait. Péntekre a város területén a megbetegedések száma 173-ra emelkedett. Ennek ellenére az egészségügyi hatóságok bizakodóan ítélik meg a helyzetet és remélik, hogy intézkedéseik — amennyiben a közönség szigorúan betartja

azokat és maga is mindent megtesz a fertőző férgek kiirtására s ezáltal a fertőzés megelőzésére — gátat vetnek a járvány még nagyobb mértékű elharapozásának.

— Az a tény — mondotta dr. Prodan Leon városi tisztifőorvos —, hogy a megbetegedések száma pillanatnyilag még emelkedik, azaz hozható összefüggésbe, hogy a lappangási idő hosszabb, de nem

jelent újabb fertőzéseket. Jellemző, hogy a legutóbbi hat megbetegedés közül négy kolduló cigány, egy csavargó és egy vasutas. Tehát azok, akik foglalkozásuknál vagy életmódjuknál fogva a legjobban ki voltak téve a fertőzés veszélyének.

MEGNYILNAK AZ ISKOLÁK — Messzemenő intézkedéseink

következtében a helyzet a javulás útjára tért — folytatta a tisztifőorvos — és éppen ezért, az összes hatóságok bevonásával folytatott tanácskozás alapján, elhatároztuk, hogy hozzájárulunk az iskolák megnyitásához és a tanítás megkezdéséhez. Október 6-án, hétfőn megnyílnak az iskolák.

Hasonlóan fontolóra vettük, hogy hozzájárulunk a nyilvános istentiszteletek megtartásához, azaz a templomok megnyitásához is. Ebben azonban nem történt végleges döntés. Kedden tartanak új értekezletet az egészségügyi hatóságok és ha a helyzet úgy alakul, akkor nem lesz semmi akadály a istentiszteletek megtartásának és felfüggesztjük ezt a korlátozást is — fejezte be biztató hangon nyilatkozatát a városi tisztifőorvos.

A korlátozó intézkedések azonban továbbra is érvényben maradnak és mindenkinél a saját érdeke, hogy a legnagyobb gondot fordítsa a tisztálkodásra.

A városban lévő súlyos szappanhány kiküszöbölésére is megfelelő lépések történtek. A Kommunista Párt közbenjárására az egészségügyi szervek számára 1700 kiló szappant utaltak ki a városi kórházból, de az irányműben is gondolkodás történt, hogy a nagyközönség is a legközelebbi időben helyi beszerzésre a háztartások számára szükséges szappant.

A vezény továbbterjedésének gátat vetettek, de további munkát van szükség és messzemenő elővigyázatosságra, hogy a járvány teljesen megszűnjön és a fertőzés fölélmé nélkül álljon Kolozsvár. Addig pedig tanácsos az óvatosság.

Mamulea és Bálint adóellenőrök zsarolják a bethlenházi népet és a stabilizáció ellen izgatnak

LUGOS. — (Tudósítónktól.) Általános felháborodást keltett Bethlenháza szörénymegyei község lakói között Bálint és Mamulea járási adóellenőröknek a régi fasiszta időkre emlékeztető magatartása. Ezek az adóellenőrök sorozatosan követik el a legsúlyosabb adóvisszaféléseket és hivatalos működésük során olyan magatartást tanúsítanak, ami alkalmas arra, hogy az adófizetők körében általános elkeseredést váltson ki.

Szeptember 19-én Bálint és Mamulea adóellenőrök hetedmagukkal megjelentek Szabó Mihály, Fogarasi István, Tatár Pál, Krisztyán Domokos és Szőke András bethlenházi iparosoknál és korekedőknél és annak ellenére, hogy adófizetési kötelezettségüknek még a stabilizáció előtt valamilyen eleget tettek — sőt már stabil lejben is adórészleteket befizettek — foglaltságot hajtottak végre. Buterokat, ruhákat foglaltak le és azokat röptön magukkal is vitték — anélkül, hogy közzétették volna az illetékek azt, hogy tulajdonképpen milyen jog-

cimen foglalnak és mennyi az állítólagos adóhátraléuk.

Bálint és Mamulea adóellenőrök és társaik nem felejtkeztek meg arról sem, hogy felháborító eljárásuk közben ne tegyenek fölértelmezhetetlen célzásokat a stabilizáció ellen és úgy igyekeztek beállítani az egész eljárásukat, mint ha az a demokratikus kormány elgondolásainak felelné meg.

November 1-én vonulnak be az ujoncok

BUKAREST. — A nagyvezérkar határozata értelmében az 1947-es korosztályhoz tartozó hadkötelesek november 1-én kötelesek bevonulni. A bevonulás most is két csoportban történik, az első

sz csoport november 1-én, a második csoport 1948 április 1-én köteles jelentkezni. A harmadik csoport bevonulásának időpontjáról még nem döntöttek.

sz csoport november 1-én, a második csoport 1948 április 1-én köteles jelentkezni. A harmadik csoport bevonulásának időpontjáról még nem döntöttek.

AZ 1946-OS KOROSZTÁLY LESZERELÉSE

1948 december végén szerel le. A 18 hónapos szolgálati idő katonák (gyalogos, tüzérség stb.) első csoportja 1947 november 1-én, második csoportja 1948 április 1-én, míg a harmadik csoportja 1948 júniusában szerel le.

Négy ur Newyorkban

Szebb és hangzatosabb címet nem is találhattak volna: Európai Parasztszövetség. Az ember elképzeli a földművesek millióit, amint egy mindent átjövő szervezetbe tömörülve marsolnak a földműveség felszabadítása, a béri életének megteremtése, sorsának megjavítása érdekében.

Aztán tovább szárnyal a képzelet és látja a kemény, kergeskező parasztságot, amint ott ülnek a tanácskozással mellett, románok, magyarok, szlávok, franciák, s minden más európai nemzet fiatal, hogy gyakorlatlan szóval, de értelmes, megfontolt ésszel intézzék a parasztság dolgait, kössék minél szorosabbra a szövetséget a többi dolgozó osztályokkal, munkásokkal, értelmiségiekkel. Ott ülnek jobtos darócban az asztal körül s a busa bajszok alól a dőlés testvériség igéi szárnyalnak fel, mert hiszen a dolgozó nép, az emberiség szürke, névtelen milliói mindig csak a békét, a biztonságot kívánták, nem pedig a rombolást.

Igy képzelt el az ember az első, röpké pillanatban az Európai Parasztszövetséget. Csak ha jobban utánanézt a dolgoknak, akkor jön rá, hogy bizony nem a parasztságot millióit van itt szó, hanem — négy uriemberrel. Négy newyorki uriemberrel, akik legfeljebb igen távolról, egy-egy választási gyűlésen szóbeli emelvényéről szemlélgették a foltos darócot és sima, selymes tenyerük sem ismerte soha a munkát.

S ez a négy uriember Newyorkban alakította meg azt a bizonyos Európai Parasztszövetséget. Ők az elnökök, az alelnökök, s a tagok is. Ők négyen és senki más. Nicolescu-Buzesti, Maniu alvezére, Antonescu egykori fullajtárja, Macsek, a Hitlerre kacsingató horvát földesurak egykori örökülme, a bolgár néparuló Gaurilovic Dimitrov és negyediknek, hogy teljes legyen az együttes: Nagy Ferenc, a szökött magyar miniszterelnök, aki amikor kétszínű politikája csődöt mondott, ajánlatosabbnak tartotta a kies Svájcban s onnan Newyorkba távozva parasztszövetségét játszani, ahelyett, hogy vállalta volna a magyar bíróság előtt tetteinek következményeit.

Végre összerakult ez a négy simamodoru ur. Most már a világ szeme elé is együtttrugtatnak ki őket, akik valójában mindig is egyek voltak. Egyek voltak abban, hogy hazafias frázisokat görgettek és közben a saját zsebükre gondoltak, a nép javáról beszéltek s közben uraikat, a trösztöket szolgálták, uszították, véresen és elvakultan a szomszédos népek ellen, miatt összekacsintottak s míg az elbolondított népek egymás torkának estek, ők hűséggel szolgálták együtt az idegen imperializmus érdekeit, de nem feledkeztek meg a jutalékról sem.

S az új cégér, az Európai Parasztszövetség cégere alatt most ugyanazt cselekszik. Az Egyesült Nemzetek Szövetségéhez intézett memorandumukban ők négyen nem kívánnak kevesebbet, minthogy az ENSZ távolítsa el azonnal a helyéről Románia, Magyarország, Jugoszlávia és Bulgária népkormányát, s helyezze élre — őket.

Ez a próbálkozás természetesen több mint neveléses. E népek annyi véres és keserves évszázad történelmén tanulták meg, mit jelent, ha vezetői idegen urakat szolgálnak és most tapasztalják, mint változik a világ, ha maga a nép, a dolgozó, küzködő milliók ragadják meg a kormánykereket.

A newyorki parasztszövetség pedig kínálja nekik a régi világot, amikor román és magyar, mint farkas hajszolta egymást és ömlött a szerbek és horvátok vére, amikor kastélyok hennél urai előtti görnyedezett a paraszt, aki szakadásig húzta az igát uraiért s világnomológusok szivták magukat puffadtra az ország vértéből.

A nép már döntött. Ezért olyan neveléses és reménytelen a newyorki próbálkozás.

Mennyi lakbért kell fizetniük a kisiparosoknak lakásuk és műhelyük után?

KOLOZSVAR. — Az 1947 augusztus 15-e után fizetendő lakbér rendezéséről szóló minisztertanácsai jegyzőkönyv a hivatalos lap szeptember 30-i 225 számában jelent meg. A Kisiparos Szövetség az alábbiakban ismerteti az új lakbéréről szóló rendelkezéseket.

A KISIPAROSOK LAKBÉRE

A kisiparosok lakbérét a minisztertanácsai jegyzőkönyv a következőképpen állapította meg:

Ha a kisiparos (1946 május 4-i 330. számú törvény 6. szakaszának b. pontja) olyan lakásban lakik, amelyet 1940 október 26-a előtt már béreltek és az ebben megállapított lakbért azóta a törvényes százalékokkal, illetve szorzószámmal emelték, az 1947 augusztus 15-e előtti törvényes házbér összegét 50-nel elosztva fizeti. Az így megállapított lakbérből 60 százalék fizetendő a háztulajdonos kezébe, 40 százalék pedig az illetékes adóhivatalhoz.

Ha a kisiparos 1940 október 26-a után kötött lakbér szerződés alapján lakik az ingatlanban, úgy azt a bérlet köteles stabil lejtben fizetni, amelyet 1938 április 23-a és 1938 október 26-a között régi lejtben fizettek a lakásért. Ebből az összegből is 60 százalékot kap a háztulajdonos, 40 százalékot pedig a kerületi adóhivatalhoz kell befizetni.

A KISIPAROSOK MÜHELYBÉRE

A műhelybérekkel kapcsolatban a minisztertanácsai jegyzőkönyv nem tesz különbséget arról, hogy a műhelyt a kisiparos mikor bérelte ki. A kisiparos, aki legfeljebb 5 munkást foglalkoztat, vagy legfeljebb 5 HP. meghajtó erőt használ, a műhelyért az 1938 április 23-a és október 26-a közötti szerződéses bérlet köteles fizetni.

Az így kiszámított műhelybérből 60 százalékot kap a háztulajdonos, 40 százalékot pedig a bérletnek kell befizetnie az illetékes adóhivatalhoz.

Ha azonban a kisiparos 5-nél több munkást foglalkoztat, vagy pedig 5 HP-nél több motorerőt használ, úgy műhelye után az 1938. évi házbér kétszeresét köteles fizetni. Ebből a házbérből 40 százalékot kap a háztulajdonos, 60 százalékot pedig be kell fizetni a illetékes adóhivatalhoz. Kisiparos az, aki „brevet de meserie” alapján dolgozik, akár utcára, akár udvarra nyílik műhelye és kereskedelmet nem folytat.

Ha a kisiparos lakása és műhelye együtt van, úgy a műhely után járó bérlet kell fizetnie.

MENNYI A MELLEKDIJ?

Szerződéses bér alatt értendő a szerződésben az ingatlan használatáért fizetett bér, amely nem tartalmazza a kezelési és karbantartási, tüzelőanyag, vízidíj, szemétdíj összegét és általában a mellékdíjakat. Az esetben ha a régi szerződésben megállapított bér az összes mellékdíjakat tartalmazza, úgy a régi szerződésben megállapított bérből az összes mellékdíjak címén 25 százalékot kell levonni. Ha a szerződés csak egy részét tartalmazza a mellékdíjaknak, úgy a 25 százalékból 15 százalék számítandó fűtőanyagra, a többi 10 százalék pedig az egyéb mellékdíjakra.

Ha az ingatlan 1938-ban nem béreltek, vagy pedig a bérleti szerződés nincs meg, a bérlet összege az 1938 április 23-i ingatlanadó-főkönyvekből a lakbérérték alapján állapítandó meg.

Ha nem vehető alapul a lakbérérték sem, a bérlet hasonló ingatlan 1938. évi bére alapján állapítják meg választott bíróság döntésével. A választott bíróság 3 tagból áll, akik közül egy tagot a háztulajdonos, egy tagot a bérlet nevez meg írásbeli kérelemmel, a harmadik tag pedig az illetékes járásbíró, vagy pedig annak helyettese. A döntőbíró határozatai végrehajthatók.

Ha régi ingatlan adnak bérbe 1947 szeptember 30-a után, a bér nem lehet magasabb, mint az 1938 október 26-a közötti szerződések

bére. Ha a bérlet a 40, illetve 60 százalékos adót nem fizeti be idejében, a pénzügyi hatóságok a bérleten hajtják be az elmaradt adót, amely esetben a késedelmi kamai 25 százalék.

Azok a bérletkötők, akik az 1947 augusztus 15-e utánra is kifizették 1947 augusztus 11. előtt a bérlet csak a különleges házbéradót kötelesek megfizetni az 1947 augusztus 15-e utáni időre.

MIKOR KELL A RÉGI LAKBÉR HÁROMSZOROSÁT FIZETNI?

A lakbértörvény hatálya alá nem tartozó ingatlanok bérét a minisztertanácsai jegyzőkönyv az 1938 április 23-a és 1938 október 26-a közötti bér háromszorosában állapítja meg. Nem tartoznak a lakbértörvény hatálya alá az 1946 május 4-e után épített vagy ezután befejezett ingatlanok, vagy pedig az olyan ingatlanok, amelyeket háborús, vagy más károk értek és helyreállításukhoz az ingatlan értékének 50 százalékát meghaladó költség szükséges. Nem tartoznak a lakbértörvény hatálya alá továbbá a városi, állami és általában a minisztertanács részéről kivételezett közületi ingatlanok. Ez a rendelkezés érinti azokat az iparosokat, akik városi ingatlanokban bérelnek helyiséget. Az ilyen ingatlanokban bérelt üzletek lakások teljes bére az illető közületnek fizetendő.

*

A lakbérre vonatkozó új törvénynek a bérletkötők többi csoportját illető rendelkezéseit legközelebbi számunkban közöljük.

Szerkesztőségünk szívesen ad részletes felvilágosítást minden vitásnak vagy kétségesnek látszó esetben az új lakbérleti összeg kiszámításával kapcsolatban. A helyes tájékoztatás céljából kérjük annak pontos közlését, hogy az érdeklődő bérletkötő mi a foglalkozása, mióta bérlet jelenlegi lakását, műhelyét, vagy üzlethelyiségét és mennyi lakbért fizetett 1938 április 23-a után vagy később.

Október 5-én helyszíni ellenőrzést végeznek az összes I. kerületi lakásokban

Elrekvirálják a jogtalanul Kolozsvárt tartózkodók lakását

KOLOZSVAR. — A lakáshivatal tisztviselőiből, a Szaktanács és a központi rendőrség képviselőiből közösen 50 csoportot alakítottak a kolozsvári lakások ellenőrzésére, felülvizsgálására. A csoportok megállapított sorrendben helyszíni szemlét tartanak az összes kolozsvári lakásokban, azokat nyilvántartásba veszik és egyben ellenőrzik azt is, hogy nem tartózkodik-e valaki jogtalanul Kolozsvárt.

Az ellenőrzést október 5-én, vasárnap az I. kerületben kezdik meg, reggel 6 órától este 8 óráig. A többi kerületben a hírlapokban közlendő időpontban végzik az ellenőrzést.

A polgármesteri hivatal felhívja az I.

kerületben lakókat, hogy október 5-én, vasárnap a fenti időpontban mindenki tartózkodási helyén lakásában, készítsen elő olyan igazolványt, amely szemlélet, léte tartását igazolja és adja meg érintően a felteendő kérdésekre az igazságosnak megfelelő választ. Azokat, akiket nem talál az ellenőrző bizottság otthon, vagy akik nem tudják igazoló irataikat felmutatni, a 87-1947 számú rendelet alapján nemcsak megbüntetik, de lakásukat azok rendelkezésére bocsátják, akik az üzemekben, hivatalokban a közérdekért dolgoznak, továbbá az egyetemi hallgatók és azoknak a jogosultak részére, akik jelenleg lakás nélkül szűkölködnek.

Háromszorosára emelkedik a cukortermelés

BUKAREST. — Az idei cukorgyártás mennyisége háromszorosára lesz a tavalyinál. Az idei cukorrépa termesztés kedvező időjárás eredményeként — szakértők megállapítása szerint — 73.000 vasuti kocsi lesz, tehát háromszor nagyobb, mint az elmúlt évben.

Az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium rendelete értelmében a romániai cukorgyárak október 10-én kezdik meg működésüket és ennek biztosítására a fű-

tőanyagot már rendelkezésükre is bocsátották. 100 kiló cukorrépából átlagosan 12-12,50 kiló cukor gyártható és így a 70 ezer vasuti kocsi cukorrépából körülbelül 8760-9025 vasuti kocsi cukor lesz kitermelhető. Ez a mennyiség az elmúlt évi 3169 vasuti kocsi cukor mennyiségének háromszorosára és bőszegesen fedezi a belföldi szükségletet a jövő évi termelésig.

A kolozsvári Munkakamara felhívása

KOLOZSVAR. — A kolozsvári munkakamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy az iparendélek, szakmai képzésért igazoló iratok és az ipari tanácsok részére az 1947 augusztus 15 előtt befizetett illetékeket stabilizált lejtben újlag be kell fizetniük akkor is, ha a fenti okmányokat augusztus 15-e után állították ki. Mindazok, akik az iparendélek, szakmai munkakönyv és tanácsok iránti kérésüket augusztus 15 előtt adták be, kötelesek az utána megszüntetett illetékeket stabilizált lejtben újlag be kell fizetniük akkor is, ha a fenti okmányokat augusztus 15-e után állították ki.

174 darab aranyérmét találtak egy nagyszabeni valutaüzernél

NAGYSZABEN. — A rendőrség házkutatást tartott Schmidt Ormar közismert valutaüzér lakásán és 6 órai tüzetes átvizsgálás után a padlás egyik

deszkája alatt elrejtve 125 darab 20 frankos és 29 darab jubileumi aranyérmét találtak. A valutaüzér letartóztaták és átadták az ügyészségnek.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 2 lej. Legkisebb hirdetés (10 szó) 20 lej. Allást keresőknek 10 szóig 15 lej. Cim a kiadóban és jelítség hirdetéseknel 5 lej pótdíj fizetendő. Szöveg hirdetés szavankint 5 lej. Közgazdasági hirdetés szavankint 6 lej. Keretes hirdetés négyzetcentiméterenkint 4-5 lej. Házasság—levelzés 5 lej szavankint. Nyíltír szavankint 10 lej.

MODERN rekamié, női városi bunda, alig használt, sürgősen eladó. Dózsa György-utca 12, I. emelet 3. 7647

EGY női kerékpár kitűnő állapotban eladó. Weisz gépkereskedőnél, Horea-ut 82 szám. 7628

OLCSÓN eladó háló és konyhaberendezés. Cim a kiadóban. 7636

VENNEK egy sötét furniros szekrényt. Cimeket a kiadóba kérek „Szekrény” jelígre 7635

BERKEL mérleg, gázresző tartályai és egy hűstöltőgép eladó. Cim a kiadóban. 7633

MEGVÉTELRE keresek használatlan ágyneműt, vagy vásznat. Cim a kiadóban. 7634

VESZEK jó állapotban férfi kerékpárt. Könyvkötészet, Mária királyné-utca 36. 7617

ARAGAZ tartályt keresek megvételre. Malom-utca 32, I. emelet. 7632

Hirdetések felvétele az összes bel- és külföldi lapok részére, valamint a Monitorul Oficial részére. Közgyűlési meghívók, mérleg, idézők, akta elvesztésük stb. megjelenését határidőre vállaljuk. EUROPA Egyetem-u. 4. Tel.: 778.

FIGYELEM! Könyveket veszünk — pénzhoz jut! Házak, üzletek vételre, eladása. Monitorul Oficialba és az összes lapokba hirdetésfelvétel, előfizetés. Művelt személyi keresethez juthat. Közreműködhet tiszterrel stb. UHU Mária Királyné-u. 34. Kolozsvár.

EIADÓ egy állítható és süllyeszthető oszlopos fűtőgép asztallal. Érdeklődni Honvéd-utca 71. 7620

LAMPANÉLKÜLI vagy nem üzemképes rádiót keresek megvételre. „Modern” jelígre „Erdély” könyvesboltba. 7627

RADIO modern, új típusú olcsón eladó. Forduló-utca 2. 7622

RADIO 5 lámpás, üzemképes, sürgősen eladó. Einstein (volt Teleki)-utca 2. 7640

KERESEK villanymotort 10-12 HP, 320-380 áramhoz. Markovits, Torda. Telefon 317. 7639

ZONGORA bécsi, rövid, eladó, esetleg elcserelem egy motorkerékpárral. Érdeklődni Szabó, Szappan-utca 32. 7625

INGATLAN-LAKÁS

KÉT szoba, konyha 50 kilométerre való átköltöztetés ellenében átadó. Cimeket „Lakás” jelígre. 7630

SÜRGŐSEN eladók beköltözhető 2 szoba, mellékhelyiségekkel, nagy kerttel vasut mellett 98.000 lejért, ezenkívül komfortos villák legszebb helyeken, poroszivógép, gáz és villanyparhely. Megbízva Bocsanzi iroda, Unió-utca 10. 7621

ALLOMAS hátmögötti 2 szobás lakásomat elcserelem, esetleg 1 szobás komfortossal. Cim a kiadóban. 7619

KÉT- vagy háromszobás komfortos lakást keresek. Költségeket téríték. Cim a kiadóban. 7618

HÁZAT, házhelyet elad, veszt? Forduljon Barbosu ingatlanirodához, Mária királyné-utca 15. 7605

KÉT diákéany szép szobában, központi fűtőszobahasználattal ellátást kaphar. „Élelmiszertér” jelígre. 7641

Golyócsapágyak

ólomcsövek, szalgafűrés, áteresztő gyalogépek, exenderprés, centrifugák, olajmalmi gépek, buza- és kukoricadőr hengerek, traktorfejek és tengelyek azonnali szállásra kaphatók. Mindennemű gépjavítást, motortengelyek és fejek hegesztését előnyösen vállaljuk

INDUSTRIA DE MASINI Temesvár II., Kogălniceanu-u. 8. Telefon 56-97.

BELVÁROSI 3 szoba összkomfortos lakásomat elcserelem egy 2 szoba komfortos kertes lakással. Cim a kiadóban. 7623

ALLAST KAPHAT

JÖMENETELÜ vidéki bodegához tartat keresek 150-200 ezer lejfel. Cim a kiadóban. 7585

KULONFELEK

PALINKAFŐZÉST megkezdtem. Előjegyzések Benke. Dónát-ut 148. 7575

MENYASSZONYI ruhák, fátalak, koszoruk kikölcsonzése „Dahlia”-ban, Horea-ut 35 szám. F.

Victoria Szövetkezet

fiókhálókat nyit:

Piața Martirilor 3. Str. Reg. Mihai (Unió). 4. Str. Reg. Ferdinand (Mofilor) 45. sz. alatt.

A „Victoria árucarnok”-ban (Kosuth L.-u.) illatszer és cipőszükségletét is beszerezheti

ADAS VÉTEL

ELADÓ vadonatúj 60 orsós fonógép, 1 előfonó, 1 konkolyzó triór, dinamó 12 Volt, 60 Amp, új gyalupad. Veres György Szászfenes 620. 7611

BŐRDISZMÓVESEK! Alig használt jobbkaru gép eladó. Weisz gépkereskedőnél, Horea-ut 92. 7458

EGY automata mérleg eladó. Cim a kiadóban. 7610

MODERN kétszemélyes díofurniros rekamié eladó. Szappan-utca 18, Berger. 7642

SÜRGŐSEN eladó modern, üzemképes Philips rádió, 4+1-es, varázsszemes. Megtekinthető délután 5-8-ig Jébagilior-utca 32. 7628

A VICTORIA Szövetkezet

fiókjai kizárólag az érvényes tagsági könyvek bemutatása ellenében tudják tagjaink árucikkeivel ellátni.

Október 7-ig bármelyik Victoria üzletnél befizethető az első esedékes részlet, melynek ellenében megfelelő névértékű bélyeget ragasztanak a tagsági könyvbe.

VICTORIA

SZÖVETKEZET pályázatot hirdet:

- I. díj 3000 lei
- II. díj 2000 lei
- III. díj 1000 lei

plakátokra, kirakattervekre és diapozitiv rajzokra

Felvilágosítást ad témára és szövegre naponta 13-14 óra között a Victoria szövetkezet központja Str. I Mai (Batha Miklós-utca) 13 szám.

A jelítség pályamunkák beküldési határideje október 25.

Féregtelenítse ruháját és lakását Atom G. G.-vel